

★ GOUDA ★
★ 750 ★
★ 1272 - 2022 ★

Geef
Gouda
door!

Jaarstukken 2022

gemeente
gouda

3.2.1 Wat heeft de gemeente ervoor gedaan?

Duurzaamheid

In 2022 is een start gemaakt met de verkenningen die moeten leiden tot een integraal duurzaamheidsplan met routekaart richting een CO₂-neutraal Gouda in 2040. Dit is een samenspel van bestaand beleid waaronder de warmtetransitie en verduurzaming gemeentelijk vastgoed. Dit krijgt in 2023 verder vorm.

Klimaatadaptatie: water en groen

Verminderen kwetsbaarheid van de stad voor klimaatverandering

Bij meerdere bouwontwikkelingen in de stad is de Structuurvisie Groen toegepast en zijn afspraken hierover vastgelegd in een overeenkomst. Bij de Blaauwe Haan en Livingstonelaan wordt respectievelijk 2.500m² en 958m² openbaar groen aangelegd.

Vanuit het Groenfonds zijn diverse locaties in de stad vergroend. Bij het Spinnewiel is 1.080 m² aan stenen verwijderd en groen teruggekomen. Ook op de Koningin Wilhelminaweg, Verloren Kost en Karnemelksloot is verharding verwijderd en vergroend. In 2022 is in totaal 1.320m² grijs omgezet naar groen. Ten slotte zijn er gerichte acties geweest van onder andere Gouda Bruist en de Tuinambassadeurs, zoals de actie 'Tegel eruit, Plant erin' en de aanleg van nieuwe geveltuintjes.

In 2022 zijn in de wijk Kort Haarlem en in de Wilhelmina van Pruisenlaan extra groen en een robuust hemelwatersysteem aangelegd. De werkzaamheden in de Vogelbuurt zijn gestart.

In het najaar was het nationale Boomfeestdag 2022. Door 25 kinderen van twee scholen zijn tien bomen geplant. Om inwoners te enthousiasmeren en informeren over groen en klimaatadaptatie zijn in 2022 vele acties georganiseerd. Bijvoorbeeld de duurzame markt, waar informatie gegeven werd over klimaatadaptatie, groene daken, afkoppelen en het aanleggen en belang van groen. Daarnaast zijn er ook kleinere acties uitgevoerd, zoals de boomspiegelstag, een bierviltjesactie en tegelophaalacties. Ook heeft de gemeente zes regentonnen aangeschaft die tijdens bijeenkomsten getoond worden.

Via huis-aan-huis bladen en sociale media zijn inwoners regelmatig geïnformeerd over werkzaamheden van de gemeente zoals ecologisch bermbeheer, natuurlijke oevers en grijs-wordt-groen initiatieven.

Eind 2022 zijn voor de derde keer tijdens een feestelijke bijeenkomst negen bomen geplant voor negen Goudse baby's. Ouders, grootouders en kinderen waren hierbij aanwezig. Op deze dag werd ook het bordje onthuld waarop de negen namen van de baby's geschreven staan.

Het jaarlijkse lidmaatschap van Stichting Steenbreek is in 2022 verlengd.

In 2022 hebben 98 perceeleigenaren gebruik gemaakt van de subsidieregeling groen-blaauwe daken. Er is in totaal 2.090 m² groen dak aangelegd. Naast de subsidie groen-blaauwe daken is er ook subsidie voor de aanschaf van een regenton. Hier hebben 232 inwoners gebruik van gemaakt.

Het Rijk heeft in 2021 de Impulsregeling Klimaatadaptatie gelanceerd. In 2022 is subsidie aangevraagd voor uitvoeren van extra klimaatadaptatieve maatregelen bij de projecten Wilhelmina van Pruisenlaan en de Middenmolenlaan. Daarnaast is subsidie aangevraagd om de vergroeningsprojecten te verbreden en extra geveltuinen aan te leggen in de wijk Kort Haarlem. De subsidie is toegekend.

In 2021 is subsidie aangevraagd voor het vergroenen van schoolpleinen. De Goejanverwelleschool heeft hier gebruik van gemaakt. In 2022 is ongeveer 25% van het schoolplein van de Goejanverwelleschool onthard en vergroend.

In 2022 zijn diverse acties van de vastgestelde klimaatadaptatiestrategie uitgevoerd. Klimaatadaptatie is actief onder de aandacht gebracht bij onderwijsinstellingen. Kennis wordt frequenter gedeeld door middel van actievere deelname in de samenwerkingsverbanden. Daarnaast is er een pilot gestart om het bedrijventerrein Gouwespoor gezamenlijk met de ondernemers klimaatadaptief in te richten. Ook is er intensief contact met de woningcorporaties over het thema klimaat. Het Convenant Klimaatadaptief Bouwen is bij meerdere projecten toegepast, zoals bijvoorbeeld in de projecten Lombok, Engelvaartlocatie, Hotelkavel en Stavorenweg.

Verbetering van de biodiversiteit en waterkwaliteit

In 2022 is het meetnet Biodiversiteit en waterkwaliteit in Gouda opgezet en uitgevoerd. Deze nulmeting laat zien hoe het staat met de biodiversiteit en waterkwaliteit in Gouda. De nulmeting geldt als referentiesituatie. Ook inwoners konden hun meting doorgeven via de website www.waarneming.nl

Om bewoners te informeren en enthousiasmeren zijn in 2022 meerdere excursies georganiseerd, waaronder een vleermuizenexcursie.

Ook in 2022 zijn, waar mogelijk, bermen ecologisch beheerd en natuurlijke oevers aangelegd. Duikers zijn waar nodig vergroot om het watersysteem te verbeteren, zoals bijvoorbeeld bij het Oranjeplein.

Gemeente Gouda heeft zich aangesloten bij de 'Regiowerkgroep Biodiversiteit Midden-Holland'.

Bodemdaling

Gouda heeft veel ervaring met het omgaan met bodemdaling. Afgelopen jaren is deze kennis verder ontwikkeld in samenwerking met andere overheden en kennisinstellingen. Deze kennis is nodig om de stad leefbaar en aantrekkelijk te houden. De gemeente deelt de kennis met woningeigenaren, scholieren, bedrijven en overheden.

Kaderplan Bodemdaling Binnenstad

In 2022 kon het ontwerpproces voor de peilscheiding opnieuw worden opgepakt, na een besluit van de raad eind 2021 om deze niet meteen doorvoerbaar aan te leggen. De aanleg van peilscheiding is belangrijk om het waterpeil in de

laagste delen van de binnenstad te verlagen. Inwoners hebben nu veel overlast door het hoge waterpeil: het zorgt voor vochtproblemen in huis en overstromingen bij stevige buien.

Twee onderzoeken in het kader van het Kaderplan Bodemdaling Binnenstad zijn in 2022 afgerond: het onderzoek naar 'hoogteverschillen' en het onderzoek naar de riolering op privéterrein. Voor het eerste onderzoek is verkend wat de gevolgen zijn van hoogteverschillen door bodemdaling op de langere termijn. Voor vier locaties in de binnenstad is de verwachte situatie over 50 en 100 jaar in beeld gebracht. Aan de hand daarvan is met verschillende stakeholders besproken welke problemen en oplossingen mogelijk zijn. Het onderzoek naar riolering op privéterrein maakt opnieuw duidelijk dat gemeente en inwoners, en inwoners onderling goed moeten samenwerken. Vanouds ligt de riolering ook achter de woningen en zijn inwoners verantwoordelijk voor beheer en onderhoud. Samen met de bewoners is de ligging van de riolering bij dat blok woningen in kaart gebracht. Er is besproken welke opties er zijn om het hemelwater apart af te voeren en vooral hoe de rioolvervanging het beste aangepakt zou kunnen worden. In 2023 wordt de haalbaarheid van de ideeën onderzocht.

Platform Slappe Bodem

Ook in 2022 zette de gemeente zich actief in voor de Coalitie Stevige Steden, ontstaan uit de Goudse Coalitie Stevige Stad, en voor het Platform Slappe Bodem (PSB). Partijen binnen het PSB zorgen ervoor dat bodemdaling niet alleen op de agenda blijft, maar dat er ook structureel middelen komen voor innovatie en wetenschappelijk onderzoek.

Regiodeal Bodemdaling Groene Hart

Met de Regio Deal Bodemdaling Groene Hart werken Rijk en regio samen aan het ontwikkelen van nieuwe handelingsperspectieven voor bewoners, bedrijven en overheden voor het omgaan met de gevolgen van bodemdaling in het Groene Hart. Gouda heeft daarin twee projecten ingediend.

De Toolbox Historische Binnensteden is eind 2022 opgeleverd. Met deze toolbox zijn de beleidsinstrumenten en handelingsperspectieven die in Gouda zijn ontwikkeld verder ontwikkeld en verspreid. Historische steden in Nederland kunnen deze toolbox gebruiken bij hun aanpak van aan bodemdaling gerelateerde problemen.

In 2022 is het nationaal Kenniscentrum Bodemdaling en Funderingen gevestigd aan de Markt in Gouda. In het voorjaar van 2023 vindt de officiële opening plaats. Samen met Platform Slappe Bodem, de Coalitie Stevige Steden, Kenniscentrum Aanpak Funderingsproblematiek (KCAF) en andere kennisinstellingen is een werkplan opgesteld. Ook het Nationaal Kennisprogramma Bodemdaling is onderdeel geworden van het kenniscentrum. Daarnaast is Campus Gouda betrokken, om de triple helix-samenwerking in de stad en regio op het gebied van bodemdaling te versterken.

Voor de vestiging van het Kenniscentrum Bodemdaling en Funderingen en Campus Gouda is begin 2022 het rijksmonumentale pand Arti Legi aan de Markt strategisch verworven.

Energietransitie: gasloos bouwen en wonen

Na het vaststellen van de Regionale energiestrategie 1.0 Midden-Holland (RES) en de Transitievisie Warmte (TVW) in 2021 heeft 2022 in het teken gestaan van het opstarten van de uitvoering.

Regionale Energiestrategie

Om de doelstellingen uit de RES te realiseren is in 2022 het Servicepunt Energietransitie Bedrijven opgericht. Dit servicepunt ondersteunt bedrijven in Midden-Holland bij het realiseren van duurzame opwek en energiebesparing. Verder is medio 2022 de RES Tussenrapportage opgeleverd. Hierin is uiteengezet wat de regio heeft gerealiseerd en wat er nog moet gebeuren om de duurzaamheidsdoelstellingen van 2030 te behalen.

Daarnaast is gewerkt aan een beleidskader Lokaal Eigendom en een uitnodigingskader voor zon op land. Beiden zullen in 2023 aan de raad worden voorgelegd.

Afgelopen jaar werd ook duidelijk dat Rijkswaterstaat het programma Opwek Energie op Rijksground (OER) zal uitbreiden met de in de RES 1.0 daarvoor aangewezen infrastructuur, te weten de A12, A20 en N11.

Transitievisie Warmte en Gouds isolatieprogramma

In de TVW zijn twee buurten aangewezen om te starten met nadere uitwerking van de plannen om aardgasvrij te worden. In Plaswijck Kern zijn voorbereidende gesprekken geweest met de verschillende stakeholders om tot een gezamenlijke aanpak te komen en is contact gelegd met diverse bewonersinitiatieven. In Middenwillens West is de eerste bewonersavond geweest om de mogelijkheden en wensen te bespreken.

Eind 2022 is het Gouds Isolatieprogramma (GIP) door de raad vastgesteld. Het GIP is een plan om ervoor te zorgen uiteindelijk alle woningen van Gouda in 2040 op het niveau van 'de standaard' zitten en daarmee klaar zijn voor aardgasvrij verwarmen. In het GIP is voor 2023 en 2024 een uitvoeringsprogramma opgenomen met concrete maatregelen en doelgroepen waar mee gestart gaat worden. Het GIP vormt hiermee de structurele voortzetting en inbedding van de vele acties die onder de Regeling Reductie Energiegebruik (RRE) en RRE Woningen zijn opgezet. Na deze incidentele rijkssubsidies is er nu vanuit het rijk structureel geld beschikbaar gesteld waarmee het GIP in ieder geval deels kan worden gefinancierd.

Bij het vaststellen van de TVW werd ook geld beschikbaar gesteld voor initiatieven uit de verkenningblokken. Met dit geld is de subsidieregeling Samen naar Duurzame Warmte (SDW) gefinancierd. Met deze regeling konden inwoners subsidie aanvragen om onderzoek naar alternatieven voor aardgas te financieren. In 2022 is één maal gebruik gemaakt van SDW, maar er zijn meerdere buurten en een bedrijventerrein die een aanvraag voorbereiden.

Tot slot is gestart met het proces om tot afspraken over de governance van warmtenetten te komen. Middels een *deep dive* is met partners in de stad en experts gesproken over verschillende vormen governance. Dit gesprek zal in 2023 verder worden gevoerd.

Acties 2022

Met eigen budget, RREW en specifieke uitkering voor energiearmoede zijn in 2022 veel verschillende acties uitgevoerd. Reeds bestaand en doorgezet zijn onder andere de campagne 'Dit doen wij, wat doe jij', de energiecoaches, junior energiecoaches, VvE-adviezen, subsidie Samen Aardgasvrij Gouda (SAG), duurzame markt, duurzame huizenroute en kortingsbonnen voor kleine maatregelen.

Nieuw in 2022 was de oplevering van het mobiele energieloket. Dit loket staat inmiddels regelmatig ergens in Gouda en vormt daarmee een laagdrempelige manier voor inwoners om vragen te stellen over verduurzaming van de eigen woning.

Ook nieuw was de Goudse subsidieregeling Samen naar Duurzame Warmte (SDW). Met deze regeling konden inwoners meer substantiële bedragen aanvragen om onderzoek naar alternatieven voor aardgas te financieren. Onder de SAG-regeling was de maximale subsidie daarvoor te laag. In 2022 is één maal gebruik gemaakt van SDW, maar er zijn meerdere buurten en een bedrijventerrein die een aanvraag voorbereiden. Voor de subsidieregeling voor het slim instellen van de cv-ketel en radiatoren ('waterzijdig inregelen') bleek weinig belangstelling.

Energiearmoede

In het kader van de aanpak energiearmoede is in 2022 gestart met een klusteam. Zij bezoeken huurders van de woningcorporaties waar energiearmoede wordt verwacht (laag inkomen in combinatie met een EFG-energielabel). Ze geven advies over energiebesparing, delen producten uit en waar nodig brengen ze dit meteen aan in huis. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het aanbrengen van tochtstrips, brievenbusborstel en radiatorfolie of het vervangen van gloeilampen door LED-lampen en een waterbesparende douchekop.

Er is een folder ontwikkeld met 15 eenvoudige energiebesparende maatregelen. De folder bestaat vooral uit pictogrammen, met korte toelichting in het Nederlands, Arabisch en Engels om zo veel mogelijk mensen te bereiken. Deze is verspreid via het Sociaal team Gouda, via IN-Gouda (ca. 40 sociaal maatschappelijke organisaties) en bij alle buurthuizen in de stad. Verder zijn bij de Voedselbank energiebesparende materialen uitgedeeld en is er contact gelegd met de moskeeën in de stad om ook daar een uitdeelactie te starten.

Tot slot nam de gemeente deel aan verschillende bewonersavonden om ook daar de mogelijkheden om met kleine maatregelen energie te besparen toe te lichten.

Verduurzamen gemeentelijk vastgoed

De gemeente Gouda heeft in de afgelopen jaren de eerste stappen gezet in de verduurzamingsopgave van het gemeentelijk vastgoed. De eerste fase is in 2022 grotendeels afgerond. In lijn met de ambitie uit het bestuursakkoord wordt in 2023 verdere invulling gegeven aan de tweede fase. Doel is in de tweede helft van 2023 een routekaart verduurzaming gemeentelijk vastgoed op te leveren. De routekaart geeft een integraal beeld van de wijze waarop de gemeente Gouda invulling geeft aan de verduurzamingsambitie van haar vastgoed.

Milieu

In 2022 zijn de nieuwe geluidskaarten voor de komende vijf jaar opgesteld. In 2023 wordt daaruit volgend het Actieplan Geluid opgesteld. In samenwerking met de ODMH zijn door de exploitant van reclamepanelen maatregelen genomen om de ervaren geluidshinder van de reclamepanelen te verminderen.

Als deelnemer van het Schone Lucht Akkoord zet de gemeente zich in om de luchtkwaliteit te bevorderen. Uit evaluatie van de genomen maatregelen blijkt dat Gouda op koers ligt om de ambitie van 50% gezondheidswinst in 2030 te behalen.

Bodemkwaliteit blijft de aandacht hebben van gemeente in samenwerking met de ODMH. Na vaststelling van beleid voor PFAS in 2021 wordt in 2023 de Nota Bodembeheer geactualiseerd.

3.2.2 Eigen indicatoren

Het dashboard Duurzaamheid biedt aanvullend op deze eigen indicatoren een overzicht van diverse indicatoren op het gebied van duurzaamheid. Dit dashboard verschijnt elk jaar in de periode mei-juni. Daarnaast bevat de evaluatie van de Structuurvisie Groen en het Groenfonds, die in dezelfde periode verschijnt, indicatoren op het gebied van groen.

Taakveld	Omschrijving	Begroot	Streefwaarde	Stand 2022
7. Volksgezondheid en milieu	Bomenbalans	23.002	Toename. Minimaal 22.500 bomen in openbaar gebied (peil 2017)	23.799 (incl. fase 1 Westergouwe)